

[Prima Pagină](#) > ... > [Dreptul Familiei Și Succesiunea](#) > [Divorț Și Separare Legală](#) > [Germany](#)

Divorț și separare legală

Conținut furnizat de

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Germania

1 Care sunt condițiile pentru obținerea divorțului?

Conform articolului 1564 prima teză din Codul civil (*Bürgerliches Gesetzbuch*), o căsătorie poate fi desfăcută prin divorț doar prin hotărâre judecătorească, la cererea unuia sau a ambilor soți.

Căsătoria poate fi desfăcută în cazul în care aceasta s-a destrămat [articolul 1565 alineatul (1) prima teză din Codul civil]. Se consideră că o căsătorie s-a destrămat atunci când între soți nu mai există comunitate de viață și când nu se întrevede ca această comunitate de viață să fie restabilită [articolul 1565 alineatul (1) a doua teză din Codul civil]. Acest lucru depinde de situația actuală a căsătoriei și de prognoza pentru viitor. Dacă nu s-a împlinit încă o perioadă de un an de când soții trăiesc separat, căsătoria poate fi desfăcută prin divorț numai în cazul în care continuarea căsătoriei ar presupune greutate nerezonabile pentru solicitant din rațiuni care țin de persoana celuilalt soț [articolul 1565 alineatul (2) din Codul civil]. Legiuitorul a stabilit următoarele prezumții irefragabile pentru destrămarea căsătoriei:

- soții trăiesc deja separat de o perioadă de un an și ambii soți solicită divorțul sau pârâtul este de acord cu divorțul [articolul 1566 alineatul (1) din Codul civil];
- soții trăiesc deja separat de trei ani [articolul 1566 alineatul (2) din Codul civil].

Soții trăiesc separat dacă nu au o gospodărie comună, iar unul dintre soți nu intenționează, în mod evident, să stabilească o astfel de gospodărie, refuzând comunitatea de viață [articolul 1567 alineatul (1) din Codul civil].

2 Care sunt motivele de divorț?

Singurul motiv de divorț recunoscut de dreptul german este destrămarea căsătoriei. Legea nu prevede divorțul bazat pe culpa unuia dintre soți.

3 Care sunt efectele juridice ale unui divorț în ceea ce privește:

3.1 relațiile personale dintre soți (de exemplu numele de familie)

Soțul divorțat își păstrează numele de după căsătorie [articolul 1355 alineatul (5) prima teză, din Codul civil]. Printr-o declarație dată la starea civilă, soții pot reveni la numele dinaintea căsătoriei sau la numele pe care îl dețineau până la luarea numelui după căsătorie sau își pot adăuga, înainte de sau după numele de după căsătorie, numele dinaintea căsătoriei sau numele pe care îl dețineau până la luarea numelui după căsătorie [articolul 1355 alineatul (5) a doua teză din Codul civil].

3.2 Împărțirea bunurilor soților

3.2.1 Împărțirea locuinței și a bunurilor gospodărești

În principiu, în temeiul articolului 1568a din Codul civil, se aplică următoarele dispoziții în ceea ce privește locuința comună după divorț: soțul care depinde cel mai mult de utilizarea locuinței poate solicita cedarea

acesteia de către celălalt soț. În acest sens, trebuie să se țină cont atât de interesul superior al copiilor care trăiesc în gospodărie, cât și circumstanțele ambilor soți; cu toate acestea, atunci când există alte motive, cedarea poate avea loc, de asemenea, cu respectarea principiului echității.

În cazul unei locuințe închiriate, soțul căruia îi este cedată locuința se constituie parte la contractul de închiriere încheiat de soțul obligat să îi cedeze locuința, în locul acestuia din urmă, sau continuă, pe cont propriu, un contract de închiriere încheiat de ambii soți [articolul 1568a alineatul (3) din Codul civil].

În cazul unei locuințe deținute în proprietate, se aplică următoarele dispoziții:

- dacă doar unul dintre soți, singur sau împreună cu un terț, este proprietarul fostei locuințe, celălalt soț poate solicita cedarea numai în situații excepționale, în special dacă acest lucru este necesar pentru a evita greutăți injuste [a se vedea articolul 1568a alineatul (2) din Codul civil];
- dacă locuința este deținută în comun de ambii soți, se aplică principiile menționate la începutul articolului 1568a din Codul civil.

În ambele cazuri, atât soțul îndreptățit să i se cedeze locuința, cât și o persoană îndreptățită să se constituie parte la un contract de închiriere, au dreptul de a solicita încheierea unui contract de închiriere în condiții aplicabile în mod uzual la nivel local.

În ceea ce privește bunurile din gospodărie, trebuie să se facă o distincție între cele deținute în comun de soți și cele care îi aparțin doar unuia dintre aceștia. În temeiul articolului 1568b din Codul civil, soțul care depinde cel mai mult de utilizarea bunurilor din gospodărie deținute în comun poate solicita cedarea și transferul acestor bunuri de către celălalt soț. La fel ca în cazul locuinței comune (articolul 1568a din Codul civil), trebuie să se țină cont de interesul superior al copiilor care trăiesc în gospodărie și de circumstanțele soților, în baza cărora cesiunea și transferul pot avea loc, de asemenea, din alte considerente, cu respectarea principiului echității.

Efectele juridice sunt următoarele:

- în cazul bunurilor din gospodărie deținute în comun, soțul care transferă dreptul de proprietate asupra unui astfel de bun în temeiul articolului 1568b alineatul (1) din Codul civil poate solicita o despăgubire corespunzătoare pentru acesta [articolul 1568b alineatul (3) din Codul civil];
- celălalt soț nu are niciun drept asupra bunurilor gospodărești care aparțin unui singur soț.

3.2.2 egalizarea bunurilor dobândite

În temeiul dreptului german, soții se supun regimului matrimonial al comunității de achiziții, cu excepția cazului în care aceștia au convenit altfel prin convenția matrimonială [articolul 1363 alineatul (1) din Codul civil]. Bunurile proprii ale soților nu devin bunuri comune ale acestora. Cu toate acestea, în temeiul articolului 1363 alineatul (2) a doua teză din Codul civil, achizițiile dobândite de soți în cursul căsătoriei se egalizează în cazul în care regimul comunității de achiziții încetează.

În cazul divorțului, achizițiile se egalizează în temeiul articolelor 1373-1390 din Codul civil.

„Achiziții” înseamnă valoarea cu care bunurile finale ale unui soț depășesc valoarea bunurilor inițiale (articolul 1373 din Codul civil).

„Bunuri inițiale” înseamnă bunurile care aparțin unui soț la începutul regimului matrimonial, după scăderea datoriilor [articolul 1374 alineatul (1) din Codul civil]. În temeiul articolului 1374 alineatul (2) din Codul civil, în categoria acestor bunuri sunt incluse (după scăderea datoriilor) bunurile pe care un soț le dobândește după începerea regimului matrimonial și pe parcursul căsătoriei, ca urmare a unui deces sau în legătură cu un drept succesoral viitor, prin donație sau sub formă de plăți în avans, în măsura în care, în împrejurările date, acestea nu trebuie considerate venituri („bunuri inițiale privilegiate”).

„Bunuri finale” înseamnă bunurile care aparțin unui soț la sfârșitul regimului matrimonial, după scăderea datoriilor [articolul 1375 alineatul (1) din Codul civil]. La calcularea valorii bunurilor finale nu se ia în considerare „reducerea neloidală a valorii bunurilor”. Aceasta înseamnă că la valoarea bunurilor finale se adaugă suma cu care a fost redusă valoarea bunurilor ca urmare a unei astfel de reduceri neloidale a valorii bunurilor [articolul 1375 alineatul (2) din Codul civil]. Data de referință relevantă pentru calculul valorii bunurilor finale

este data la care cererea de divorț se află pe rolul unei instanțe (articolul 1384 din Codul civil).

În temeiul articolului 1378 alineatul (1) din Codul civil, în cazul în care valoarea achizițiilor unui soț depășește valoarea achizițiilor celuilalt soț, atunci jumătate din acest surplus este datorată celuilalt soț în baza unei cereri de egalizare al cărei scop constă în plata unei sume de bani.

În situații excepționale și în baza unei cereri formulate de creditor, instanța specializată în dreptul familiei poate dispune transferul de bunuri individuale către soțul care are dreptul la egalizare (articolul 1383 din Codul civil). Totuși, acest lucru este posibil doar dacă:

- este necesar în vederea evitării unor inechități semnificative pentru soțul care are dreptul la egalizare și
- se poate preconiza, în mod rezonabil, că persoana obligată la plata cererii de egalizare este în măsură să procedeze în acest mod.

Valoarea acestor bunuri transferate se compensează cu cererea de egalizare.

Dispozițiile articolelor 1373-1390 din Codul civil privind egalizarea achizițiilor dobândite în cursul căsătoriei nu se aplică dacă soții, în baza unui act notarial, au optat pentru unul dintre următoarele regimuri matrimoniale (articolul 1410 din Codul civil):

- regimul matrimonial al separației de bunuri (articolul 1414 din Codul civil);
- regimul matrimonial al comunității de bunuri (articolele 1415-1518 din Codul civil);
- regimul comunității opționale de achiziții (articolul 1519 din Codul civil).

3.2.3 pensiile soților

Drepturile la pensie cumulate de soți pe perioada căsătoriei (de exemplu, dreptul la prestații în cadrul sistemului legal de pensii, al sistemului de pensii al funcționarilor publici, al sistemului de pensii de serviciu sau al sistemelor private de pensii pentru limită de vârstă și de handicap) se împart în două la divorț, prin egalizarea drepturilor de pensie. Acest lucru garantează că ambii soți își împart în mod egal drepturile dobândite pe perioada căsătoriei și că fiecare soț primește drepturi la pensie independente.

3.3 copiii minori ai soților

3.3.1 răspunderea părintească

Dacă părinții dețin împreună răspunderea părintească, aceasta continuă și după divorț. Excluzând cazurile în care este amenințată bunăstarea copilului, problema răspunderii părintești este examinată și decisă de către instanță numai în cazurile în care unul dintre părinți introduce în instanța specializată în dreptul familiei o cerere pentru a-i fi transferată cu titlu de exclusivitate răspunderea părintească sau o parte din răspunderea părintească. O astfel de cerere trebuie admisă dacă celălalt părinte este de acord și dacă, în cazul în care copilul are cel puțin 14 ani, acesta nu se opune sau dacă anularea răspunderii părintești comune și transferul acesteia către părintele care a formulat cererea pot fi în interesul superior al copilului [a se vedea articolul 1671 alineatul (1) din Codul civil].

Copilul are drept de vizită; ambii părinți au atât dreptul, cât și obligația de a exercita dreptul de vizită în relația cu copilul [articolul 1684 alineatul (1) din Codul civil]. Dreptul german presupune, în general, că este în interesul superior al copilului ca dreptul de vizită să fie exercitat în relația cu ambii părinți. Această dispoziție se aplică indiferent de atribuirea răspunderii părintești. De regulă, condițiile de exercitare a dreptului de vizită sunt stabilite în instanță numai în urma separării sau a divorțului, în cazul în care una dintre părțile la procedură sesizează instanța cu o cerere în acest sens. Cu toate acestea, instanța poate stabili și *din oficiu* condițiile de exercitare a dreptului de vizită, dacă acest lucru este necesar din rațiuni care țin de bunăstarea copilului.

3.3.2 obligația de întreținere

Părinții au datoria de a asigura întreținerea copiilor (articolul 1601 din Codul civil). Copiii au dreptul la întreținere în cazul în care nu sunt în măsură să se întrețină singuri (articolul 1602 din Codul civil). Obligația de întreținere care le revine părinților este condiționată de capacitatea lor financiară (articolul 1603 din Codul civil). Cu toate acestea, obligația de întreținere care le revine părinților față de copiii minori sau care nu au împlinit 21 de ani și care trăiesc în gospodărie este înțeleasă în sens larg, și anume în ceea ce privește capacitatea financiară, ceea

ce contează este venitul realizabil, nu doar venitul disponibil [articolul 1603 alineatul (2) din Codul civil]. În principiu, părinții trebuie să asigure întreținerea copiilor proporțional cu situația veniturilor și a averii lor. Cu toate acestea, un părinte care are grijă de un copil își îndeplinește obligația de întreținere, de regulă, prin îngrijirea și educarea copilului [articolul 1606 alineatul (3) din Codul civil]. Prin urmare, după divorțul părinților, obligația de întreținere în numerar revine, în principiu, numai părintelui în a cărui gospodărie nu trăiește copilul [articolul 1612a alineatul (1) prima teză din Codul civil].

Întreținerea copilului cuprinde toate cerințele de trai ale copilului, inclusiv costul unei educații corespunzătoare (articolul 1610 din Codul civil).

3.4 obligația de a plăti pensie de întreținere celuilalt soț?

Soții trebuie să se întrețină singuri după divorț (articolul 1569 din Codul civil). Prin urmare, aceștia trebuie să desfășoare o activitate lucrativă corespunzătoare [articolul 1574 alineatul (1) din Codul civil]. Atunci când este necesar pentru a desfășura o activitate lucrativă corespunzătoare, aceștia trebuie să urmeze o formă de educație, de formare continuă sau de recalificare profesională, în cazul în care este probabil ca acest demers să se finalizeze cu succes [articolul 1574 alineatul (3) din Codul civil].

Cu toate acestea, soțul divorțat are dreptul la pensie de întreținere în următoarele situații:

- atât timp cât și în măsura în care nu i se poate pretinde să desfășoare o activitate lucrativă corespunzătoare, dat fiind faptul că are grijă de un copil pentru care soții sunt împreună responsabili (articolul 1570 din Codul civil) sau din cauza unei boli, a unei alte infirmități sau a capacității fizice și mintale reduse (articolul 1572 din Codul civil);
- atât timp cât și în măsura în care nu i se mai poate pretinde să desfășoare o activitate lucrativă corespunzătoare din cauza vârstei la un anumit moment, în special la momentul divorțului sau al încheierii îngrijirii sau creșterii unui copil al soților (articolul 1571 din Codul civil);
- atât timp cât și în măsura în care soțul divorțat urmează o formă de educație, de formare sau de recalificare profesională în scopul de a compensa lacunele în educația sa sau dezavantajele cauzate de căsătorie; soțul divorțat trebuie să înceapă forma de educație, de formare continuă sau de recalificare profesională cât mai curând posibil pentru a desfășura o activitate lucrativă corespunzătoare care să îi asigure traiul pe termen lung, așteptându-se ca acest demers să se finalizeze cu succes (articolul 1575 din Codul civil);
- atât timp cât și în măsura în care se află în imposibilitatea de a desfășura o activitate lucrativă corespunzătoare după divorț [articolul 1573 alineatul (1) din Codul civil];
- atât timp cât și în măsura în care nu i se poate pretinde să desfășoare o activitate lucrativă corespunzătoare din alte motive temeinice și nu ar fi deloc rezonabil să i se refuze întreținerea, având în vedere interesele ambilor soți (articolul 1576 din Codul civil);
- dacă veniturile obținute în urma desfășurării unei activități lucrativă corespunzătoare sunt insuficiente pentru a acoperi costul integral al întreținerii [articolul 1573 alineatul (2) din Codul civil].

Cuantumul întreținerii este stabilit în funcție de condițiile vieții conjugale și, de asemenea, acoperă costurile aferente unei asigurări de boală corespunzătoare, costurile aferente cerințelor de îngrijire și, în anumite situații, ale cerințelor aferente vârstei înaintate și ale unei capacități reduse de muncă (articolul 1578 din Codul civil). În cazul în care soțul care este obligat să asigure întreținerea nu este în măsură, dată fiind situația veniturilor și a situației sale financiare și având în vedere celelalte obligații care îi revin, să asigure întreținerea soțului îndreptățit la întreținere fără a pune în pericol caracterul adecvat al propriei întrețineri, acesta trebuie să asigure întreținerea numai în măsura în care acest lucru este rezonabil, având în vedere nevoile, capacitatea de muncă și situația financiară a soților divorțați (articolul 1581 prima teză din Codul civil). În orice caz, nevoile soțului care este obligat să asigure întreținere, atâta timp cât acestea se bazează pe condițiile vieții conjugale, trebuie să fie satisfăcute.

În cazul în care continuarea plății fără restricții a unei creanțe de întreținere ar fi inechitabilă, cuantumul întreținerii poate fi redus și/sau întreținerea poate fi plătită o perioadă de timp limitată (articolul 1578b din Codul civil). Posibilitatea reducerii cuantumului/perioadei de acordare a întreținerii conform articolului 1578b din Codul civil se aplică în special articolelor 1570-1573 din Codul civil, potrivit cărora, astfel cum se arată la articolul 1570, considerentele referitoare la echitate necesare pentru prelungirea întreținerii pentru îngrijire după ce copilul a împlinit trei ani, din motive legate de copil sau de părinți, reprezintă o condiție specială în materie de termene.

Interesele unui copil al soților încredințat soțului care are dreptul la întreținere în vederea îngrijirii sau a creșterii copilului trebuie să fie luate în considerare în cadrul evaluării prevăzute la articolul 1578b din Codul civil. În plus, trebuie luată în considerare măsura în care căsătoria a provocat dezavantaje care au afectat capacitatea soțului de a-și suporta propria întreținere. Astfel de dezavantaje există atunci când venitul câștigat de soțul care are dreptul la întreținere este mai mic decât ar fi fost în cazul în care nu ar fi avut loc căsătoria. Potrivit articolului 1578b alineatul (1) a treia teză din Codul civil, un astfel de dezavantaj poate rezulta în special din îngrijirea copiilor, din organizarea gestionării gospodăriei și a activității lucrativă. Atunci când se evaluează dezavantajele provocate de căsătorie, într-o evaluare cuprinzătoare trebuie luate în considerare toate circumstanțele fiecărei situații individuale, inclusiv durata căsătoriei.

4 Ce înseamnă, în termeni practici, termenul legal de „separare legală”?

Oricare dintre soți poate să trăiască separat, dacă dorește, fără nicio formalitate specială. Articolele 1361-1361b din Codul civil conțin reglementări privind durata perioadei în care soții au trăit separat (a se vedea întrebarea 6).

5 Care sunt condițiile pentru separarea legală?

Soții trebuie să trăiască separat. Soții trăiesc separat dacă nu au o gospodărie comună, iar unul dintre soți nu intenționează, în mod evident, să stabilească o astfel de gospodărie, refuzând comunitatea de viață. De asemenea, relația conjugală încetează să mai existe în cazul în care soții trăiesc separat în cadrul domiciliului conjugal [articolul 1567 alineatul (1) din Codul civil].

6 Care sunt efectele juridice ale separării legale?

Dacă soții trăiesc separat sau dacă unul dintre soți intenționează să trăiască separat, unul dintre soți îi poate cere celuilalt să îi cedeze pentru uzul său exclusiv domiciliul conjugal sau o parte din acesta, cu condiția ca acest lucru să fie necesar pentru a preveni o greutate nerezonabilă (articolul 1361b din Codul civil). În cazul în care soțul căreia îi este adresată această cerere, în mod nelegal și cu intenție, provoacă celuilalt soț vătămări fizice, prejudicii la adresa sănătății sau pierderea libertății sau îl amenință în mod ilegal cu săvârșirea unor astfel de fapte sau cu fapte care aduc atingere vieții celuilalt soț, domiciliul comun, de regulă, se cedează exclusiv acestuia din urmă.

Repartizarea bunurilor din gospodărie poate fi reglementată, de asemenea, atunci când soții trăiesc separat (articolul 1361a din Codul civil). Oricare dintre soți îi poate solicita celuilalt soț să îi restituie obiectele din gospodărie care îi aparțin. Cu toate acestea, trebuie să îi permită celuilalt soț să le utilizeze în cazul în care celălalt soț are nevoie de ele pentru a-și întreține noua gospodărie separată, iar acest transfer este echitabil în situația dată (de exemplu, transferul mașinii de spălat la soțul cu care locuiesc copiii). Bunurile din gospodărie care sunt deținute în comun de soți sunt repartizate între aceștia în conformitate cu principiul echității. Dacă soții nu convin altfel, dreptul de proprietate asupra bunurilor din gospodărie nu este totuși afectat de această repartizare.

În plus, cât timp soții trăiesc separat, un soț poate solicita de la celălalt întreținere corespunzătoare în raport cu nivelul de trai și cu câștigurile și cu situația soților din punctul de vedere al proprietății, în conformitate cu articolul 1361 din Codul civil. Întreținerea pe perioada separării este un rezultat al solidarității maritale și are drept scop garantarea faptului că soții nu se confruntă cu lipsuri ca urmare a separării. În plus, ea lasă deschisă posibilitatea ca soții să revină la viața matrimonială, indiferent de constrângerile economice. Prin urmare, soții sunt în continuare responsabili unul față de celălalt într-o măsură destul de mare, deci există doar cerințe limitate în ceea ce privește autonomia economică și obligația de a-și câștiga existența. Un soț care locuiește separat are dreptul la întreținere dacă nu este în măsură să-și satisfacă nevoile cu ajutorul veniturilor și bunurilor proprii.

7 Ce înseamnă, în practică, termenul „anularea căsătoriei”?

În legea germană aplicabilă regimului matrimonial nu există o așa-zisă „declarare a nulității”.

Cu toate acestea, în temeiul articolului 1303 a doua teză din Codul civil, căsătoria nu poate fi încheiată efectiv cu

o persoană care nu a împlinit încă vârsta de 16 ani. În astfel de cazuri, instanța specializată în dreptul familiei poate stabili nulitatea căsătoriei.

Căsătoria poate fi anulată, de asemenea, prin hotărâre judecătorească, în urma formulării unei cereri în acest sens (articolul 1313 și urm. din Codul civil).

Procedurile care au ca obiect anularea unei căsătorii sau constatarea nulității unei căsătorii sunt rare în practică.

8 Care sunt condițiile pentru anularea căsătoriei?

Motivele pentru anularea căsătoriei sunt încălcări ale legii sau vicierea consimțământului la încheierea căsătoriei. O listă exhaustivă este prezentată la articolul 1314 din Codul civil.

9 Care sunt efectele juridice ale anulării căsătoriei?

O căsătorie este desfăcută atunci când hotărârea în cauză devine definitivă și obligatorie (articolul 1313 a doua teză din Codul civil). Efectele anulării căsătoriei sunt impuse doar parțial de dispozițiile referitoare la divorț (în cazurile menționate la articolul 1318 din Codul civil).

10 Există mijloace alternative extrajudiciare pentru rezolvarea chestiunilor legate de divorț, fără recurgerea la instanță?

În caz de divorț, părinții au dreptul la consiliere în contextul serviciilor pentru copii și tineri oferite de serviciul pentru bunăstarea tineretului (*Jugendamt*). Consilierea este destinată sprijinirii părinților separați sau divorțați în scopul creării condițiilor necesare pentru ca aceștia să își îndeplinească responsabilitățile părintești într-un mod care este în interesul superior al copilului sau al adolescentului. Părinții sunt sprijiniți, cu implicarea corespunzătoare a copilului sau a adolescentului în cauză, să elaboreze un plan de exercitare a răspunderii părintești pe bază de consens. Există o bază de date cu toate centrele de consiliere, aceasta fiind disponibilă la adresa <https://www.dajeb.de/>. Există, de asemenea, posibilitatea de soluționare a conflictelor și de atingere la un acord amiabil cu ajutorul medierii. Informații suplimentare cu privire la medierea familială sunt disponibile la adresa <https://www.bafm-mediation.de/>.

11 Cui ar trebui să adresez cererea mea (petiția mea) de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei? Ce formalități trebuie respectate și ce acte ar trebui să atașez la cererea mea?

Conform dreptului german există doar desfacerea căsătoriei (divorțul), anularea căsătoriei sau stabilirea existenței sau a inexistenței unei căsătorii între participanți (articolul 121 din Legea privind procedurile în materie de dreptul familiei și procedurile necontencioase) (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*).

Cererile în materie de căsătorie trebuie depuse, de regulă, la secțiile de dreptul familiei din cadrul instanțelor locale (instanțele specializate în dreptul familiei) [articolul 23b din Legea privind organizarea instanțelor (*Gerichtsverfassungsgesetz*)], articolul 111 alineatul (1) și articolul 121 din Legea privind procedurile în materie de dreptul familiei și procedurile necontencioase). Competența teritorială este reglementată la articolul 122 din această lege. Reprezentarea de către un avocat este obligatorie pentru soți (articolul 114 din Legea privind procedurile în materie de dreptul familiei și procedurile necontencioase).

12 Pot obține asistență judiciară în vederea acoperirii cheltuielilor de judecată?

Persoana care, dată fiind situația sa personală și financiară, nu poate suporta cheltuielile de proces sau care nu le poate suporta decât parțial sau eșalonat, are posibilitatea de a solicita asistență judiciară în procedurile desfășurate în fața instanțelor pentru cauze de familie. O astfel de asistență se acordă numai dacă acțiunea sau apărarea respectivă are suficiente șanse de reușită și dacă este de buna-credință. Se garantează astfel că

persoanele cu o situație financiară mai precară beneficiază, de asemenea, de acces la justiție. În funcție de veniturile sau bunurile disponibile, asistența judiciară acoperă, integral sau parțial, contribuția părții interesate la cheltuielile cu procesul. Se acoperă și costurile cu reprezentarea de către un avocat, dacă instanța desemnează un avocat. Puteți găsi informații suplimentare în broșura privind asistența judiciară și consultanța juridică „Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe”, disponibilă pe [pagina web a Ministerului Federal al Justiției](#).

13 Este posibil să atac o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei?

Se poate introduce o cale de atac împotriva hotărârii prin care se pronunță divorțul sau anularea căsătoriei, conform articolului 58 și urm. din Legea privind procedurile în materie de dreptul familiei și procedurile necontencioase. Asupra căii de atac se pronunță instanța regională superioară (*Oberlandesgericht*). Reprezentarea de către un avocat este și în acest caz obligatorie.

14 Ce ar trebui să fac pentru ca o hotărâre de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță în alt stat membru să fie recunoscută în acest stat membru?

Dispozițiile enumerate în continuare se aplică în cazul hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul procedurilor judiciare inițiate înainte de 1 august 2022.

O astfel de hotărâre (cu excepția cazului în care este pronunțată în Danemarca) este recunoscută în mod automat în Germania în temeiul Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003 („Regulamentul Bruxelles Ila”), adică fără o procedură specială de recunoaștere. Regulamentul Bruxelles Ila prevede în general ca acțiunea de divorț, de separare legală, de anulare sau de declarare a nulității să fi fost introdusă după 1 martie 2001 (a se vedea articolul 64 din Regulamentul Bruxelles Ila pentru excepțiile de la această dispoziție). Cazurile mai vechi sunt reglementate conform Regulamentului Bruxelles II, predecesorul Regulamentului Bruxelles Ila.

Pentru hotărârile pronunțate în Danemarca este necesară, de regulă, o procedură specială de recunoaștere în temeiul articolului 107 din Legea privind cauzele de dreptul familiei și procedurile necontencioase.

Dispozițiile enumerate în continuare se aplică în cazul hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul procedurilor judiciare inițiate la 1 august 2022 sau după această dată.

O astfel de hotărâre (cu excepția cazului în care este pronunțată în Danemarca) este recunoscută în mod automat în Germania în temeiul Regulamentului (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019 („Regulamentul Bruxelles IIb”), adică fără o procedură specială de recunoaștere.

Trebuie remarcat faptul că, în conformitate cu Regulamentul Bruxelles IIb, actele autentice întocmite sau înregistrate în mod formal și acordurile înregistrate la 1 august 2022 sau după această dată privind chestiuni în materie de divorț și separare legală cu efect juridic obligatoriu în statul membru de origine sunt, de asemenea, recunoscute în mod automat.

15 Cărei instanțe ar trebui să mă adresez pentru a ataca recunoașterea unei hotărâri de divorț/separare legală/anulare a căsătoriei emisă de o instanță într-un alt stat membru? Ce procedură se aplică în aceste cazuri?

Dispozițiile enumerate în continuare se aplică în cazul hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul procedurilor judiciare inițiate înainte de 1 august 2022.

În domeniul de aplicare al Regulamentului (CE) nr. 2201/2003 al Consiliului din 27 noiembrie 2003, instanța competentă pentru soluționarea unei cereri de refuz al recunoașterii unei astfel de hotărâri este în general instanța locală (instanța specializată în dreptul familiei) care se supune competenței teritoriale a instanței regionale superioare în a cărei circumscripție:

- se află reședința obișnuită a pârâtului sau
- dacă nu există o astfel de competență, se manifestă interesul constatării sau este nevoie de îngrijire;
- sau, în caz contrar, instanța specializată în dreptul familiei din Pankow.

Există o excepție pentru landul Saxonia Inferioară unde competența existentă pe baza criteriilor menționate mai sus este concentrată la nivel central, pentru toate cele trei instanțe regionale superioare, la instanța locală din Celle.

Se aplică cerințele procedurale ale dispozițiilor Legii privind procedura în materie de drept internațional al familiei, versiunea în vigoare la 31 iulie 2022, coroborate cu dispozițiile Legii privind cauzele de dreptul familiei și procedurile necontencioase și ale Codului de procedură civilă.

De remarcat faptul că aceeași procedură se aplică, de regulă, cererilor de refuz al recunoașterii unui act autentic întocmit sau înregistrat în mod formal sau unui acord înregistrat privind chestiuni în materie de divorț și separare legală.

Dispozițiile enumerate în continuare se aplică în cazul hotărârilor judecătorești pronunțate în cadrul procedurilor judiciare inițiate la 1 august 2022 sau după această dată.

În domeniul de aplicare al Regulamentului (UE) 2019/1111 al Consiliului din 25 iunie 2019, instanța competentă pentru soluționarea unei cereri de refuz al recunoașterii unei astfel de hotărâri este în general instanța locală (instanța specializată în dreptul familiei) care se supune competenței teritoriale a instanței regionale superioare în a cărei circumscripție:

- se află reședința obișnuită a pârâtului la data inițierii procedurii sau
- dacă nu există o astfel de competență, se manifestă interesul constatării sau este cunoscută o nevoie de îngrijire
- sau, în caz contrar, instanța specializată în dreptul familiei din Pankow.

Există o excepție pentru landul Saxonia Inferioară unde competența existentă pe baza criteriilor menționate mai sus este concentrată la nivel central, pentru toate cele trei instanțe regionale superioare, la instanța locală din Celle.

Se aplică cerințele procedurale ale dispozițiilor Legii privind procedura în materie de drept internațional al familiei, coroborate cu dispozițiile Legii privind cauzele de dreptul familiei și procedurile necontencioase.

16 Care este legislația în materie de divorț pe care instanța o aplică într-o acțiune de divorț între soți care nu locuiesc în acest stat membru sau care sunt de naționalități diferite?

În Germania și, în prezent, în alte 16 state membre ale Uniunii Europene, dreptul aplicabil divorțului în situații care implică un conflict de legi este stabilit pe baza dispozițiilor Regulamentului (UE) nr. 1259/2010 al Consiliului din 20 decembrie 2010 de punere în aplicare a unei forme de cooperare consolidată în domeniul legii aplicabile divorțului și separării de corp („Regulamentul Roma III”). În acest caz, se aplică dreptul precizat în Regulamentul Roma III, indiferent dacă este vorba despre dreptul unui stat membru participant sau nu.

Această pagină web face parte din portalul „Europa ta”.

Vă invităm să ne spuneți care este [opinia dumneavoastră](#) cu privire la utilitatea informațiilor furnizate.

Ultima actualizare: 26/01/2026

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină,

vă invităm să consultați avizul juridic.